

Újbudai Grosics Gyula Sport Általános Iskola

OM azonosító : 034978

P E D A G Ó G U S E T I K A I K Ó D E X

2013

(Készült a „Szakmai Etikai kódex pedagógusoknak” című kötet,
/Szerk.: Hoffmann Rózsa, Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 2003./
kiemelten a Független Pedagógus Fórum által közzétett
„Etikai Kódex pedagógusoknak” felhasználásával,)

A pedagógusok feladata az erkölcsi nevelésben

A tanulók számára az erkölcsöt a család, az iskola és az egész társadalom közvetíti. A pedagógus tehát nem egyedüli felelőse a gyermekek erkölcsi nevelésének, de szerepe és felelőssége nagy és meghatározó, mert nevelőmunkáját tudatos felkészültséggel és szervezett formában, többféle módon fejtheti ki.

Az erkölcsstan tantárgyat megfelelő végzettségű pedagógus taníthatja, de a **tanulók erkölcsi nevelése kivétel nélkül minden tanító és tanár feladata.** Erre az osztályfőnököknek külön lehetőségük van osztályfőnöki órákon és órán kívüli közös foglalkozásokon, de minden tanárnak alkalmat kell és lehet találnia rá saját tantárgya óráin is. **A legfőbb erkölcsi nevelőeszköz azonban a pedagógus példamutató magatartása.** Ezt az ősi tapasztalatot Bod Péter 1766-ban így ajánlotta olvasói figyelmébe:

„Ki a jó tanító?

Akinek még a lépése is tanít: élete, öltözete, beszéde mind tudományt hirdet a népnek.

A jó tanítómester hol esmérszik meg?

A nap az ő sugárban fényeskedik, a tűz szikráiban láttatik, a rózsza illatjában éreztetik, a jó tanító tanítványaiban esmértetik meg.”

Ahhoz, hogy mi, pedagógusok példamutató életet éljünk, példamutató magatartást mutassunk be tanítványainknak, magunknak is ki kell alakítanunk közösen elfogadható erkölcsi, pedagógiai elveinket. E tisztázott elvek rögzítése a feladata a pedagógus etikai kódexnek, s a közösen elfogadott elvek példamutató alkalmazása feladata minden pedagógusnak.

1. A KÓDEX ÉRVÉNYESSÉGI KÖRE

1.1

A kódexet a Grosics Gyula Sport Általános Iskola Intézmény nevelőtestületi értekezletén a nevelők közössége megtárgyalta és elfogadta, tehát az oktatási intézmény minden pedagógusára érvényes.

1.2

Az iskolában dolgozó technikai alkalmazottak (iskolaitkárók, portás, stb.) példájukkal ugyancsak hatással vannak tanítványainkra. A nevelési célokat tekintve ők is az oktatást végző tanárok munkatársai, ezért kompetenciájuk mértékéig az etikai kódex hatálya alá tartoznak.

1. A PEDAGÓGUS MUNKAVÉGZÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK ÉS ETIKAI NORMÁK

2.1

A pedagógusok kötelező munkaidejét, amely megegyezik más, a munka törvénykönyve hatálya alá tartozó személyével, törvény rögzíti. Ez a munkaidő kötelezően előírt óraszámából és az iskola „Pedagógiai programja”-ban kötelezően előírt feladatok ellátására szabadon beosztható munkaidőből áll. A törvényes munkaidő magas színvonalú munkával való kitöltése nemcsak törvényi, hanem erkölcsi kötelesség is. Ennek szellemében a pedagógus felkészül a foglalkozásokra, tanítási órákra és gondoskodik azok megszervezéséről.

2.2

A foglalkozásokat **pontosan** és felkészülten tartja meg.

2.3

Csak olyan ismereteket és véleményeket közvetít növendékeinek, amelyeknek igazságtartalmáról meg van győződve, nem vezeti félre, nem csapja be őket, de nyitott marad a más vélekedésekről történő tájékoztatás előtt. **Kulturális program szervezés esetén csak olyan előadást látogat a rá bízott tanulókkal, amit előzetesen megismert, és amely az iskola hagyományaival, vállalt értékeivel összeegyeztethető.**

2.4

A tanítás-tanulás folyamatában egyaránt ügyel a tananyag megértésére, elsajátítására, gyakoroltatására, fejlesztésére, az alkalmazásra, a rendszerezésre, az ellenőrzésre és az értékelésre.

2.5

Személyre szóló fejlesztő feladatokkal egyénileg is, egyéni bánásmódot alkalmazva foglalkozik a tanulókkal, a törvényes munkaidő határain belül.

2.6

A dolgozatokat, írásbeli és egyéb munkákat rövid időn belül (amennyiben módjában áll, 10 tanítási napon belül) kézhez adja.

2.7

Ügyeletek ellátása vagy az intézmény rendezvényein való részvétele során is a nevelés szempontjait tartja szem előtt.

2.8

A nevelés összehangolása végett tanulói szüleivel kapcsolatot kezdeményez és ápol, tiszteletben tartva a szülők elsődleges felelősségét a nevelésben.

2.9

Segíti a tanulók pályaválasztást. Célja legyen, hogy minden tanuló tehetsége és tudása szerint választhasson iskolát.

2.10

Szociális, mentális problémák észlelése esetén segítséget nyújt, illetve kapcsolatot teremt a szülőkkel és az ellátó szervekkel.

2.11

A tanuló bántalmazásáról, ellátatlanságáról, gondozatlanságáról, testi, lelki, erkölcsi veszélyeztetettségéről szerzett információkat eljuttatja az intézmény vezetőségéhez és kompetens szakemberekhez, illetve szervezetekhez, a lelkiismereti és személyiségi jogok szigorú tiszteletben tartásával.

2.12

Éves nevelő- oktató munkája tervének megvalósulását figyelemmel kíséri, és szükség esetén felülvizsgálja.

2.13

A tanuló érdekeit szem előtt tartva felkészít versenyekre, nyilvános szereplésekre, felkészítés nélkül nem küldi versenyre, nyilvános közszereplésre a tanítványát.

2.14

Felkészülten vesz részt a tankönyvek és taneszközök kiválasztásában.

2. A PEDAGÓGUS NEVELŐMUNKÁJÁVAL, TANÍTVÁNYAIHOZ KAPCSOLATOS ETIKAI NORMÁK

3.1

Akkor alkalmaz fegyelmezést vagy büntetést, amikor szakmai szempontból ezt tartja a legcélravezetőbb pedagógiai eljárásnak. A fegyelmezés és a büntetés alapja a munkafegyelmet és a közös tevékenységet zavaró, valamint a saját és a mások fejlődését gátló, romboló cselekedetek megítélése, az intézmény nevelési programjában foglaltaknak megfelelően.

3.2

A pedagógus magánéleti vagy állampolgári problémáit nem viszi a tanulók közé.

3.3

A pedagógus tanulói közötti kapcsolattartás formái az élőbeszéd mellett a telefon, email, mert csak így biztosítható, hogy az információ azokhoz jusson el, akikre tartozik.

3.4

Saját tanítványát vagy az iskola más tanulóját magáncéllal munkára nem kéri, és nem készíti.

3.5

Saját tanítványai, anyagi ellenszolgáltatásért különmunkáját nem vehetik igénybe.

3.6

Amennyiben a pedagógus saját gyermekét tanítja, a többi tanulóval azonos bánásmódban részesítse és semmiféle jogtalan előnyhöz ne juttassa, illetve hátrányos helyzetbe ne hozza.

3. A PEDAGÓGUS SZEMÉLYISÉGÉVEL, SZAKMAI FELKÉSZÜLTSGÉVEL, PÁLYÁJÁVAL KAPCSOLATOS ETIKAI NORMÁK ,

4.1

A pedagógus pályája során küzd az elszürkülés, az üres rutinból végzett munka ellen. Folyamatos **önképzéssel** gyarapítja, fejleszti a hivatása gyakorlásához szükséges tudását, illetve képességeit.

4.2

Testi és lelki **egészségét** ápolja. **Betegség esetén csak abban az esetben végzi tovább a munkáját, ha az a neveltekre nézve semmilyen ártalommal sem járhat.**

4.3

A **pályakezdő pedagógus** gyakorlottabb kollégáitól tanulva folytatja szakmai gyakorlati önképzését. Az idősebb pedagógusok, az intézményvezetők, a szaktanácsadók, szakértők kiemelten törődnek a kezdővel, és szakmai tanácsokkal segítik munkáját.

4.4

A pedagógus **munkájának lényege** az, hogy tudását átadva és a tanítványaiban rejlő képességeket kibontakoztatva biztosítsa fejlődésüket, és hozzásegítse őket az **értékeket és javakat teremtő élethez**. E munkafolyamatban a pedagógus a **teljes személyiségével** vesz részt, és tanítványainak is a teljes személyiségére hat. A tanítványokra való pozitív irányú **hatni tudás** a pedagógus legfontosabb kívánatos személyiségvonása.

4.5

A pedagógus megjelenése legyen kulturált, ápoltság és mértéktartó az alkalomnak mindig megfelelő. Ünnepeink alkalmával az iskolai ünnepelőben köteles megjelennie így fejezve ki az egy közösséghez való tartozást. Beszédmódjában és mondanivalójában igényes, árnyalt és pontos. Ajánlatos, hogy a nevelő rendszeres testgyakorlással ápolja fizikai erőnlétét, ezzel az egészséges életmódra nevelésben jó példával járjon elől.

4.6

A pedagógus, mint minden ember, tévedhet, **hibázhat**. A hibák megelőzésére, illetve a kijavításukra törekvés azonban **etikai kötelessége**.

4.7

A **pedagógusok** a magyar társadalom legnépesebb **értelmiségi csoportját** alkotják. Természetesen igényük, életformájuk a folyamatos tanulás, valamint a környezet, a társadalom életének alakításában való részvétel.

Vállalják a küzdelmet az erkölcsiséget veszélyeztető megnyilvánulások, jelenségek ellen. Ápolják, művelik és védik anyanyelvüket. Magyar Értelmiségi szerepükhöz életvitelükkel és erkölcsiségükkel – saját egyéniségük vállalása és megmutatása mellett – **mindig méltók** maradnak.

4.8

A pedagógus érezze erkölcsi kötelességének, hogy minden helyzetben magas színvonalon, **példaadó módon művelje anyanyelvünket.** Tanítványai előtt sohasem szólhat illetlenül, nem használhat félreérthető, kétértelmű kifejezéseket.

4.9

A pedagógus érezze erkölcsi kötelességének, hogy mindenkor **példát mutasson nemzeti jelképeink megbecsülésében, nemzeti ünnepeink tiszteletben tartásában. Szaktárgyait ne csak magas színvonalúan oktassa, hanem erősítse a rábízottak nemzeti elkötelezettségét. Mutasson jó példát hazaszeretetben és közvetítse a nemzeti kultúrát és értékeket.**

4.10

A pedagógus felismeri, és személyes megnyilvánulásaival képviseli a **természettisztelő** magatartást, a **környezettudatos** életvitelt.

4.11

Politikai szerepvállalásait időben és térben határozottan elkülöníti a nevelőmunkájától.

4.12

Folyamatosan tájékozódik szakterületének és a pedagógia világának szakmai eseményeiről, fejlődéséről.

4.13

Felkészülten vesz részt a helyi nevelési és egyéb intézményi dokumentumok megalkotásában, elfogadásában és érvényre juttatásában.

4.14

A **Pedagógus** legyen **szolidáris és lojális az Iskola** iránt. E norma a **tantestület jó, bizalom** teli légkörének alapja, kívülről nem szabályozható, megvalósítása - annak egyidejű tiszteletben tartásával, hogy bárkinek joga van egyéni véleményét a saját tapasztalatai alapján, autonóm módon kialakítani, és a megfelelő fórumokon nyilvánosan képviselni - **mindannyiunk közös érdeke és kinek-kinek saját felelőssége**

4. A PEDAGÓGUSOK SZAKMAI KAPCSOLATAINAK ETIKAI NORMÁI

5.1

A pedagógus szakmai kapcsolataiban az értékek tisztelete, a kollégák megbecsülése, a fejlődés iránti fogékonyság és a pedagógushivatás iránti elkötelezettség uralkodik.

5.2

A pedagógus az intézményi szervezet tagja. Ebben a minőségében: aktívan részt vesz az intézmény szervezeti kultúrájának alakításában.

5.3

Folyamatos kollegiális munkakapcsolatot tart és együttműködik a nevelőtestület tagjaival nevelési és szakmai kérdésekben.

5.4

Érdeklődik kollégái munkája iránt, saját tapasztalatait megosztja velük.

5.5

Nyitottan fogadja a kollégák szakmai észrevételeit, akár elismerők, akár kritikusak rá nézve.

5.6

Saját szakmai megállapításainak korrekt módon hangot ad, akár elismerők, akár kritikusak másokra nézve.

5.7

A szakmai vitákat tárgyyszerűen, az övével ellentétes nézetek iránti toleranciával folytatja.

5.8

Az erkölcsi **kérdések megítélésében a nevelőtestülettel egységben** lép fel, az értékeket tekintve az intézmény nevelési programjában foglaltaknak megfelelően.

5.9

Részt vesz az intézmény közéletében, alkotó módon közreműködik az értekezleteken, részt vesz a nevelőtestületi döntéshozatalban. Törekszik arra, hogy az intézményi szintű feladatokból arányosan kivegye a részét.

5.10

Méltó módon képviseli intézményét és a pedagógushivatást **a külvilág előtt.**

5.11

Mindaddig kiáll kollégája mellett a tanulók, a szülők és a külvilág előtt, amíg a másik szakmai vagy etikai hibája kétséget kizáróan be nem bizonyosodik.

5.12

Minden jogos eszközt igénybe vesz intézménye és szakmája jó hírének öregbítésére.

5.13

A vezető és vezetett kapcsolatát a következetesség, korrektség, a tárgyilagosság, az őszinteség, a kölcsönös bizalom és tisztelet jellemzi.

5.14

A vezető időben tájékoztatja beosztottját az őt érintő változásokról, eseményekről és szakmai feladatairól.

5. A SZÜLŐKKEL VALÓ KAPCSOLAT ETIKAI NORMÁI

6.1

A Pedagógus és a szülő kapcsolata **egyenrangú személyek partneri kapcsolata**, amely csak egyetlen területen, a pedagógia kompetencia területén aszimmetrikus, itt – a szaktudása alapján – a nevelő vezető szerepe érvényesül.

6.2

A kapcsolat alapja a kölcsönös tisztelet és megbecsülés.

6.3

A **szülői értekezleten** a pedagógus csak az egész tanulócsoportot érintő kérdéseket, gondokat, feladatokat tárgyalja. Kerüli az egyes növendékeket – így szüleiket is – bántó, megszegyenítő, csak az egyén adott teljesítményére, helyzetére utaló értékeléseket, minősítéseket, megjegyzéseket.

6.4

Családlátogatásokon, fogadóórákon és egyéb személyes alkalmakkor a törvény adta mértékig információt nyújt a szülőnek gyermeke iskolai magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, és kikéri a szülő véleményét a gyermekkel kapcsolatos nevelési kérdésekben.

6.5

A szülőkkel folytatott egyéni beszélgetések során elhangzott családi vonatkozással bíró információkat szigorúan titokban tartja, illetőleg csak a növendék érdekében használja fel.

6.6

A szülőkkel való találkozások során és egyéb alkalmakkor különösen ügyel a tanulók és szüleik jó hírnévhez fűződő jogainak érvényesülésére.

6.7

Az iskola pedagógiai programjában szereplő rendezvények némelyike olyan költségekhez is kötődik, amit a szülők biztosítanak, pl.: tanulmányi kirándulások, színházlátogatások stb. Kívánatos, hogy a program közös megbeszélése után a pénzt a szülők gyűjtsék és kezeljék. Ha elkerülhetetlen, hogy az iskola vagy az általa megbízott személy kezelje a pénzt, akkor a feladata csak a megőrzés lehet.

6.8

A pedagógus sem a szülőktől, sem a tanulóktól nem fogad el olyan **ajándékot**, amely értékénél vagy az ajándékozás módjánál fogva lekötöttséghez vezethet.

6.9

A szülők munkáját saját céljaira térítésmentesen nem veszi igénybe.

6.10

A szülők anyagi helyzetének ismeretében, ahol szükséges, a szülő egyetértésével kezdeményezi a szociális segítségnyújtást.

6.11

A pedagógus a szülők között nem tesz különbséget, kapcsolatai egyenlők.

6.12

A pedagógus a szülőkkel való kommunikáció során a kölcsönös tisztelet jegyében a magázódáshoz tartja magát.

7. TOVÁBBI SZAKMAI ETIKAI NORMÁK

7.1

A pedagógus az intézmény nem pedagógus beosztású dolgozóival a kölcsönös tisztelet és megbecsülés jegyében alakítja kapcsolatait.

7.2

A pedagógiai kapcsolat következtében kialakult helyzetét a pedagógus semmiféle jogtalan előny megszerzésére sem használja föl.

7.3

A nevelői tevékenység közben szerzett magántermészetű információkkal kapcsolatban a pedagógusnak titoktartási kötelezettsége van. Ilyen információkat csakis a növendék érdekeit szem előtt tartva ad tovább, kizárólag olyan személyeknek, akiktől elvárható, hogy ezen információk birtokában eredményesebben tudnak majd cselekedni a növendék érdekében.

7.4

Az intézmény belső életével kapcsolatos információk iskolai titokként kezelendők, illetéktelen személyeknek tovább nem adhatók.

7.5

A titoktartási és a szakmainak tekinthető információ átadására vonatkozó kötelezettség közötti ellentmondást a pedagógus az emberi méltóság tiszteletben tartásával, saját etikai és szakmai belátása alapján, a konkrét esetekben hozott egyedi döntésekkel oldja fel.

7.6

A pedagógus mind a tanulók jelenlétében, mind az intézményen kívül csakis a nevelői szolidaritás tiszteletben tartásával formál véleményt a kollégákról, az intézmény dolgozóiról és a szülőkről.

7.7

A pedagógus sem tetteivel (különösen magánéleti viszonyaira nézve), sem nyilatkozataival nem csorbítja intézményének és hivatásának jó hírét.

7.8

Magánemberként is felelősen és mértéktartóan nyilatkozik az iskolai és az iskolát érintő ügyekben.

7.9

A pedagógus önkritikusan viszonyul saját munkájához, azt állandóan ellenőrzi és értékeli. A külső szakmai ellenőrzést és értékelést nyitottan, együttműködően fogadja.

AZ ETIKAI NORMÁK ÉRVÉNYESÜLÉSE

Az etikai bizottság: Az etikailag vitatható kérdésekben az etikai bizottság illetékes véleményt mondani.

Az etikai bizottság választás útján szerveződik. A háromfős bizottság tagja egy-egy pedagógus úgy, hogy képviseltetve legyen a felső- és az alsó tagozat, valamint a napközi. Tagjaik legalább tízéves szakmai gyakorlattal rendelkezzenek az intézményben, pályájukon semmiféle esetben nem érte őket elmarasztalás, és élvezik a nevelőtestület kétharmadának bizalmát. Az etikai bizottság jogköre annyi, hogy az érintettek meghallgatása és a vonatkozó dokumentumok tanulmányozása után véleményt mondanak etikai kérdésekben, s azt a nevelőtestület körében nyilvánosságra hozzák. Összehívását írásos formában, az iskola igazgatójához beadva az iskola bármelyik munkavállalója kezdeményezheti. Az etikai tisztaság feletti örökösünkkel védelmet is nyújtanak, csökkentve a pedagógusok olykor tapasztalható kiszolgáltatottságát. Megválasztása és működése saját működési szabályzat alapján történik, melynek elfogadása a nevelőtestület hatásköre többségi szavazással. A kompetens közösség az érdekeltekkel együtt megbeszéli a kérdést, s az elhangzott álláspontok mérlegelése - megütköztetése és egyeztetése - alapján közös véleményt alakít ki az adott ügy megoldása és az általános tanulságok levonása érdekében.

Utószó

Tartsuk szemünk előtt a fenti alapelveket minden cselekedetünkben, azokban a pedagógiai helyzetekben is, amelyekben a Pedagógus etikai kódex részletezve nem igazít el! A pedagógus a maga munkáját elsősorban hivatásnak tekinti és nem munkának, hivatalnak vagy a társasági élet helyszínének.

A Grosics Gyula Sportiskola nevelőtestülete az intézményi pedagógus etikai kódexet a ...2013. március 26.-án megtartott nevelőtestületi értekezletén egyhangúan elfogadta.